

Adresseliste

Saksbehandler, innvalgstelefon

Magne Nesse, 5557 2335

Mudring i Vågen ifb marinarkeologiske undersøkelser - høring av søknad om tillatelse etter forurensningsloven- frist for uttaler 3. august 2026

Bakgrunn

Bergen kommune er gjennom prosjektet "Renere Havn Bergen" klar til å gjennomføre en opprydding av forurenset sjøbunn i Vågen. Sjøbunnen er sterkt forurenset, og prosjektet har allerede mottatt rammetillatelse etter plan- og bygningsloven.

Vågen er et automatisk fredet kulturminneområde som omfatter både Middelalderbyen Bergen og skipsfunn. Før selve miljøoppryddingen kan starte, må området "frigis" av kulturminnemyndighetene. Det må gjennomføres omfattende marinarkeologiske utgravinger før det fysiske arbeidet med selve oppryddingen kan starte

Bergen kommune er tiltakshaver og står som ansvarlig søker for tillatelse etter forurensningsloven for de marinarkeologiske undersøkelsene. Kommunen er byggherre for prosjektet og har det overordnede faglige ansvaret for å følge opp ytre miljø under gjennomføringen. Sammen med Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU), har Bergens Sjøfartsmuseum det arkeologiske fagansvaret for både planlegging og selve gjennomføringen av utgravningene.

Søknad om tillatelse

Søknaden dekker mudring av totalt 650 m³ forurensede sedimenter fordelt på fem sjakter, som er organisert i to faser:

- Fase 1: Omfatter utgraving av sjakt 5 (mellom Munkebyggen og Nykirkekaien), planlagt gjennomført høsten 2026.
- Fase 2: Omfatter utgraving av sjakt 1–4 (ved Bradbenken, Bryggen og Strandkaien), planlagt gjennomført tidligst i 2027- jf. figur 1 nedenfor

Cowi har i vedlagte søknad risikovurdert arbeidene i Vågen og foreslått avbøtende tiltak for å redusere fare for forurensning og negativ påvirkning til et akseptabelt nivå.

Figur 1 Lokalisering av sjakter som skal graves ut i forbindelse med den marinarkeologiske utgravingen i Vågen (Bergens Sjøfartsmuseum, 2025). Sjakt 5 skal graves ut i fase 1 (2026). Sjakt 1-4 skal graves ut i fase 2 (tidligst 2027).

Gjennomføring av arbeidene

- Utgraving: Yrkesdykkere fjerner de øverste 0,4 meterne med sedimenter, mens resten graves ut til steril bunn av dykkende arkeologer som benytter airlift. Massene transporteres i et lukket slangesystem til en leker.
- Sikting og sortering: På lekteren blir massene gjennomgått av arkeologer og siktet gjennom en finmasket rist (1x1 cm) for å finne gjenstander og skrot. Marinarkeologiske funn tas til land, mens skrot sorteres og leveres til godkjent mottak.
- Håndtering av sedimenter: De mudrede massene avannes i geotuber (store geotekstilsekker) plassert i tette containere på lekteren. Det tilsettes flokkulanter for at partiklene skal sedimentere raskere i sekkene.
- Vannrensing: Vannet fra avanningen renses gjennom egnet filtermedium (som aktivt kull eller olivinsand) ved behov, før det kontrolleres og slippes tilbake til sjøen.
- Gjenfylling: Etter utgraving skal sjaktene fylles igjen med avvannede forurensede masser (som ikke er farlig avfall) eller tiltransporterte rene masser som en siste arbeidsoperasjon.

Avbøtende tiltak

For å minimere risikoen for spredning av forurensning i et område som allerede er sterkt forurenset, iverksettes følgende tiltak:

- Skånsom metodikk: Valg av sugemudring i stedet for tradisjonell grabbmudring gir svært begrenset oppvirvling av partikler på sjøbunnen.
- Kontinuerlig overvåking: Vannkvaliteten (turbiditet) i utslippet overvåkes kontinuerlig. Dykkerne utfører også visuell overvåking av partikkelspredning ved hjelp av et kamerasystem.
- Utslippskontroll: Det er satt strenge grenseverdier for miljøgifter og partikler i rensert vann før utslipp, og det tas regelmessige vannprøver for dokumentasjon.

- Beredskap: Det skal være oljelenser tilgjengelig på stedet for å hindre spredning av eventuell oljefilm, og det er utarbeidet rutiner for stans i arbeidet ved tekniske feil eller overskridelser av grenseverdier.
- Karakterisering av avfall: Masser som kan være farlig avfall skal prøvetas og karakteriseres før de leveres til godkjent deponi for å sikre korrekt sluttbehandling

Ber om eventuelle uttaler innen 3. august 2026

Statsforvaltaren ber om eventuelle uttaler til vedlagte søknad innen 3. august 2026. Uttaler kan sendes til sfvlpost@statsforvalteren.no merket 2025/14139.

Søknaden med vedlegg og Statsforvalterens brev i saka blir gjort tilgjengelig på Statsforvalterens hjemmeside: <https://www.statsforvalteren.no/nb/vestland/hoyringar/>.

Med hilsen

Magne Nesse
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Søknad marinarkeologiske undersøkelser i Vågen

Kopi til:

Cowi
Renere havn Bergen

Mottakerliste:

Bergen kommune	Postboks 7700	5020	BERGEN
Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Vestland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Stiftelsen Bryggen			
Kystverket	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Bergen havn			
Naturvernforbundet i Hordaland			
Norges Miljøvernforbund			